

МВС України
Головне слідче управління

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ
ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН ПОДІЇ
У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ ПРО ЗЛОЧИНИ,
СКОЄНІ ПРОТИ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ОСОБИ**

Методичні рекомендації

Видавництво
Харківського національного університету внутрішніх справ
2009

ББК 67.9 (4УКР) 311.7

Затверджено
та рекомендовано до друку
Вченою радою Харківського
національного університету
внутрішніх справ
28.04.2009 р., протокол № 4

Рецензенти:

Волобуєв А. Ф. –

начальник кафедри криміналістики, судової медицини та психіатрії Навчально-наукового інституту підготовки фахівців для підрозділів слідства та дізнання Харківського національного університету внутрішніх справ, д-р юрид. наук, професор;

Щербаковський М. Г. –

завідувач кафедри криміналістики Навчально-наукового інституту права, економіки та соціології Харківського національного університету внутрішніх справ, канд. юрид. наук, доцент.

Методика проведення відтворення обстановки та обставин події у кримінальних справах про злочини, скоєні проти життя і здоров'я особи : метод. рекомендації / розроб. : Горбачевський В. Я., Топчій В. В., Мельник А. В. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2009. – 46 с.

У роботі висвітлено особливості відтворення обстановки та обставин вчинення вбивства, заподіяння тілесних ушкоджень або інших посягань на життя і здоров'я особи. Визначено коло учасників слідчої дії, розглянуто порядок, тактику проведення відтворення обстановки та обставин події, реконструкції типових ситуацій та способу скоєння злочину, способи фіксації відтворення обстановки та обставин події. Фахівцям запропоновано приблизний сценарій проведення відтворення обстановки та обставин події із застосуванням відеозапису, зразки бланків протоколів відтворення обстановки та обставин події із застосуванням відеозапису та перегляду відеозапису слідчої дії.

Для працівників слідчих, експертних та підрозділів кримінальної міліції, викладачів, слухачів і курсантів відомчих ВНЗ.

ББК 67.9 (4УКР) 311.7

© В. Я. Горбачевський, В. В. Топчій, А. В. Мельник, 2009
© Харківський національний університет внутрішніх справ, 2009

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ПОНЯТТЯ ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН	4
ПОДІЇ.....	4
ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН ПОДІЇ	10
ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЗНАТЬ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН ПОДІЇ (СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ТА ПЕРЕВІРКИ ПОКАЗАНЬ НА МІСЦІ)	13
ТАКТИКА ПРОВЕДЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН ПОДІЇ (СЛІДЧОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ ТА ПЕРЕВІРКИ ПОКАЗАНЬ НА МІСЦІ)	20
РЕКОНСТРУКЦІЯ ТИПОВИХ СИТУАЦІЙ ЗА СПОСОБОМ СКОЄННЯ ЗЛОЧИНУ.....	22
ФІКСАЦІЯ ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН ПОДІЇ	30
ПРИБЛИЗНИЙ СЦЕНАРІЙ ПРОВЕДЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА ОБСТАВИН ПОДІЇ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ВІДЕОЗАПИСУ	32
БЛАНК ПРОТОКОЛУ ПЕРЕГЛЯДУ ВІДЕОЗАПИСУ СЛІДЧОЇ ДІЇ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	5

1. ВСТУП

Встановлення об'єктивної істини у кримінальній справі створює основний зміст процесуальної діяльності органів дільництва, слідчого, прокурора і суду. Встановлення об'єктивної істини можливе тільки за допомогою доказів, які можна одержати у вигляді надання інформації від учасників кримінального процесу, а також завдяки інтелектуальній діяльності слідчого. Однією з найскладніших слідчих дій є відтворення обстановки та обставин події, мета якого під час розслідування вбивств і тілесних ушкоджень – насамперед перевірка й уточнення результатів допитів обвинуваченого, свідка, потерпілого про безпосередні обставини заподіяння тілесних ушкоджень, визначення можливості або неможливості їх утворення в умовах конкретного місця злочину, тим знаряддям, маніпуляціями та способом, про які сказано у свідченнях. Таким чином, відтворення обстановки та обставин події дозволяє перевірити зібрані докази, одержати нові докази, перевірити й оцінити слідчі версії про можливість або неможливість існування тих чи інших факторів, які мають значення для справи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Александров Ю. В. Половые преступления: преступники и потерпевшие / Ю. В. Александров. – К. : КВШ, 1975.
2. Біленчук П. Д. Криміналістична тактика і методика розслідування окремих видів злочинів / П. Д. Біленчук, А. П. Гель, Г. С. Семаков. – К.: МАУП, 2007.
3. Волков В. Н. Судебная медицина : курс лекций / В. Н. Волков, А. В. Датий. – М. : Юристь, 1997.
4. Горбачевський В. Я. Вбивство: огляд місця події : монографія / В. Я. Горбачевський, І. В. Сервецький. – К. : НАВСУ, 2003.
5. Лісовий А. С. Судова медицина : підручник / А. С. Лісовий, Л. Л. Голубович. – К. : Атіка, 2003.
6. Никифорчук Д. Й. Вбивства на замовлення: попередження та розкриття : курс лекцій / Д. Й. Никифорчук, С. І. Ніколаюк, Ю. Б. Ірхін, В. В. Матвійчук, В. В. Поливода, Д. І. Любченко, В. І. Василичук. – К. : Київ. нац. ун-т внутр. справ, 2009.
7. Плевінскіс П. В. Участь судового медика у відтворенні обстановки та обставин події : монографія / П. В. Плевінскіс. – М., 2007.
8. Селинова Н. А. Руководство для следователей / Н. А. Селинова, В. А. Снеткова. – М., 1998.

Виробничо-практичне видання

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОБСТАНОВКИ ТА
ОБСТАВИН ПОДІЇ У КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВАХ
ПРО ЗЛОЧИНИ, СКОЄНІ ПРОТИ ЖИТТЯ І ЗДОРОВ'Я ОСОБИ**

Методичні рекомендації

Розробники:
Віталій Якович ГОРБАЧЕВСЬКИЙ
Василь Васильович ТОПЧІЙ
Андрій Валентинович МЕЛЬНИК

Редактор Г. Я. Ступницька
Комп'ютерна верстка А. О. Зозуля

Підп. до друку 20.05.09. Формат 60x84^{1/16}. Друк офсет. Папір офсет.
Ум.-друк. арк. 2,67. Обл.-вид. арк. 2,27. Наклад 100 прим. Зам. № 28.

Видавництво
Харківського національного університету внутрішніх справ
61080, Харків, пр-т 50-річчя СРСР, 27

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої продукції
№ 3087серія ДК від 22.01.2008 р.